

PERIAATTEELLINEN TOIMINTASUUNNITELMA 2013 - 2015

1. Yleistä

Kansanvalta, paikallinen aloitteellisuus ja yhteisöllisyys, suvaitsevaisuus, ihmisoikeuksien kunnioittaminen ja terveet elämäntavat muodostavat perustan Suomen Keskustanaiset ry:n toiminnalle. Korostamme kaikissa toiminnassamme ihmislähtöisyyttä ja oikeudenmukaisuutta. Näin on ollut koko historiamme ajan, yli 70 vuotta. Poliittinen toimintaohjelma linjaa työtämme tasa-arvon, vastuullisen välittämisen, sosiaalisen ja alueellisen oikeudenmukaisuuden ja sivistyksen puolesta. Keskustanaisten strategiatyössä vuonna 2014 täsmennetään Keskustanaisten poliittista sisältöä ja organisaation kehittämistä. Jäsenistölle tiedotetaan osallisuudesta aktiivisesti.

Suomen Keskustanaisten visio on olla aktiivinen yhteiskunnallinen keskustelija ja tasa-arvopolitiikan vaikuttaja. Haluamme tasa-arvon ja suvaitsevaisuuden osaksi arkipäivää koko yhteiskunnassa. Tätä odotamme kaikilta toimijoiltamme.

Edistämme erityisesti:

- sukupuolten välistä tasa-arvoa
- lasten ja perheiden oikeuksia
- yhteiskunnan heikompia asemaa

Naiset osaavat puhaltaa yhteen hiileen, mistä todisteena on Keskustanaiset, joka toimii paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti. Edistämme naisten asemaa ja vaikutusvaltaa yhteiskunnassa, sekä kannustamme naisia toimimaan aktiivisesti yhteiskunnan kehittämiseksi. Poliittikka on meille yhteisten asioiden hoitoa, jossa jokaisella jäsenellä on rooli. Yhteiskunnalliset epäkohdat eivät parane itsestään. Ongelmat on uskallettava tuoda esiin ajasta ja paikasta riippumatta ja näytettävä, että politiikalla voi muuttaa maailmaa. Tähän tarvitsemme jokaisen keskustanaisten panosta. Jos on päämäärä ja tahtoa, löytyy tie.

Tarjoamme jäsenillemme mahdollisuuden vaikuttaa ja kehittyä yhteiskunnallisina toimijoina. Vuosina 2013–2015 kehitämme erityisesti paikallistason toimintaa ja tuemme jäsenten osallisuutta ja aktiivista roolia keskustaperheessä. Innostamme naisia keskustelemaan politiikan sisällöistä ja tulemaan mukaan vaikuttamaan Keskustan kannattajina ja luottamushenkilöinä.

2. Perheiden hyvinvoinnista on huolehdittava

2.1. Perheillä pitää olla vapaus valita

Kodin kasvatustehtävää tukevat kotikunnan lähipalveluina hyvätasoiset neuvola- ja perhepalvelut sekä päivähoito- ja kouluverkostomme. Perheillä on oltava aito mahdollisuus valita lapsilleen paras ja perheelleen sopivin hoitomuoto.

Kunnissa on varmistettava niin päivähoito- kuin opetustoimen henkilöstön riittävä ammattitaito ja täydennyskoulutus. Hyvä opettajakoulutus ja täydennyskoulutus auttavat opettajaa tukemaan oppilaan vahvuuksia ja löytämään oppimistyylit, joilla oppimista tuetaan, oppimisvaikeudet voitetaan ja mahdollinen syrjäytyminen estetään.

Hoitovapaata on tuettava jatkossakin, koska perheille on tarjottava vaihtoehtoja. Tutkimusten mukaan lasten kotihoidon tuki on yksi parhaiten toimivista ja pidetyimmistä perhepolitiikan välineistä. Jos kotihoidon tukea lyhennetään, yhä useampi lapsi tarvitsee kunnallista päivähoitoa, jonka jonot pitenevät entisestään. Keskustanaiset haluaa kehittää kotihoidontukea yhtenä tukimuotona perheille muiden rinnalla. Lapsen edun tulee olla keskiössä, kun päätöksiä tehdään.

Avoimen päivähoiton mahdollisuuksia on lisättävä ja hyödynnettävä esim. varhaisen tukemisen näkökulmasta

Joustava hoitorahan tavoitteena on lisätä pienten lasten vanhempien osa-aikatyön mahdollisuuksia ja edistää kotihoidon tukea saavien siirtymistä työelämään. Esitys mahdollistaa perheille joustavat ja yksilölliset ratkaisut työn ja perheen yhteensovittamiseksi. Esityksen toteutuminen vaatii kuitenkin työntajilta asennemuutosta osa-aikatyöhön. Muihin pohjoismaihin verrattuna osa-aikatyötä tehdään Suomessa vähän.

2.2. Lapsiperheille tukea erilaisissa elämäntilanteissa

On tärkeää ehkäistä lapsiperheiden köyhyyttä sekä tukea perheitä hankalissa elämäntilanteissa. Uusiköyhyyden ja eriarvoistavien kehityskulkujen estämiseen on panostettava myös perheverotuksen keinoin tilanteissa, joissa yksinhuoltaja elättää koko useampi henkisen perheen puolisoineen esim. työttömyyden, sairauden ym. takia. Muun muassa lukiolainenkin menettää tukia, jos vanhemman tulot ovat keskituloista hieman suuremmat. Elinkustannusten noustessa yhä useampi perhe joutuu turvautumaan ruoka-apuun. Ongelmat kasautuvat helposti, joten on pidettävä huolta, että perheet voivat hakea ja saada apua varhaisessa vaiheessa esimerkiksi kotiavun muodossa. On tärkeää, että lapsille olisi tarjolla esim. kuntien tai koulujen tarjoamia harrastusmahdollisuuksia, jotta lasten harrastaminen ei olisi pelkästään perheen varallisuudesta kiinni.

Kaikki perheet, perhemuodosta riippumatta, tarvitsevat lähiyhteisöjen ja yhteiskunnan tukea elämäntilanteistaan riippuen. On panostettava sellaisiin palvelujärjestelmiin, joilla voidaan puuttua varhaisessa vaiheessa lasten, nuorten ja perheiden ongelmiin ja tukea heitä niissä selviämisessä. Tästä esimerkkinä on 0-12-vuotiaiden lasten hoito vanhempien työssä ollessa, kun nykyiset hoitojärjestelmät eivät kykene vastaamaan hoidon tarpeeseen. Lapsiperheiden kotipalveluja tulee parantaa lisäämällä perhetyöntekijöiden ja kodinhoitajien palveluja.

2.3. Nuoret perheet ja opiskelijaperheet

Vaikka lapsiperheiden köyhyys on usein tilapäistä, on se silti riski syrjäytymiselle. Nuoria perheitä ja perheen perustamista on tuettava taloudellisesti harkituin asunto- ja veropolitiikan keinoin.

Suomessa on lähes 100 000 perheellistä opiskelijaa. Sosiaaliturvauudistuksessa tuleekin huomioida perheelliset opiskelijat erityisryhmänä, jolle on varmistettava riittävä toimeentulo. Perheellisille opiskelijoille on saatava opintotukeen kuukausittainen huoltajakorotus, jotta heidän toimeentulo paranisi. Huoltajakorotuksen lisäksi perheellisten opiskelijoiden on saatava valita, nostavatko he opintotuen asumislisää vai yleistä asumistukea. Nykyään perheiden on pakko nostaa yleistä asumistukea, vaikka se saattaa joissain kaupungeissa olla asumislisää heikompaa. Ihmisillä on oltava mahdollisuus perustaa perhe silloin, kun he haluavat. Yhteiskuntamme ei saa luoda sellaisia rakenteita, jotka luovat parhaan ajan hankkia lapsia.

2.4. Lastensuojelun ongelmiin puututtava

Lastensuojelun ongelmat on korjattava välittömästi. Perheet ja lapset tarvitsevat tekoja. On ehdottoman tärkeää, että lastensuojelu toimii ja sen laatua valvotaan. Perheille on tarjottava apua ajoissa, jolloin ongelmat eivät kasaudu. On lisättävä perheiden kotiapua ja perhetyötä, koska näin voidaan auttaa perheitä vaikeissa tilanteissa, ennen kuin ongelmat kasvavat liian suuriksi. Kuntien valtionosuuksia on kohdennettava tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Kunnasta on löydettävä riittävästi kunnallisten perhetyöntekijöiden ja kodinhoitajien palveluja. Kuntatasolla on panostettava vanhempien jaksamista edistävään ennaltaehkäisevään työhön. Yksi konkreettinen tapa toteuttaa tätä on lisätä neuvoloihin perhetyöntekijöitä terveydenhoitajien työpareiksi.

Kunnat valvovat itse omaa toimintaansa sekä alueellaan sijaitsevaa sijaishuoltoa. Aluehallintovirastojen valvontaresurssit eivät riitä lastensuojelutoiminnan valvontaan laajamittaisesti. Valtion on taattava kunnille riittävät resurssit.

Yksi vakava puute Suomessa on viranomaisten välinen tiedonkulku. On tärkeää suojella ihmisten yksityisyyttä, mutta yksityisyyden suojaan liittyvä lainsäädäntö ei saa estää viranomaisten välistä tiedonkulkua ja sen vaikutuksena perheiden ja erityisesti lasten -auttamista. Lastensuojelun ja perhepalvelujen rakenteita tulee kehittää niin, että yhteistyö eri viranomaisten välillä tehostuu.

2.5. Nuorten hyvinvointiin ja mahdollisuuksiin on panostettava

Nuorisotyöttömyys on kasvava ongelma yhteiskunnassa. Nuorisotakuu ei voi toteutua, jos koulutuspaikkoja leikataan rajusti ja keskitetään ne suuriin kasvukeskuksiin. Leikkaukset vaarantavat osaavan työvoiman saannin tulevaisuudessa ja pakottavat nuoret muuttamaan koulutuspaikkojen perässä muualle. Kaikki 16-vuotiaat eivät ole valmiita asumaan yksin, mutta vaihtoehtoiksi jäävät joko koulutuksen ulkopuolelle jääminen tai toisen koulutusalan etsiminen. Nuorten kouluttaminen alalle, johon heillä ei ole kiinnostusta ei voi olla järkevää niin nuoren kuin yhteiskunnankaan kannalta. Opinnohjaukseen kaivataan kipeästi lisäresursseja, jotta mahdollisimman monelle nuorelle löytyisi mielekäs koulutuspaikka peruskoulun jälkeen.

Mielenterveysongelmat ovat merkittävä yhteiskunnallinen haaste. Mielenterveysongelmien vuoksi yhä useampi syrjäytyy työelämästä ja yhä useampi nuori jää mielenterveyssyistä työkyvyttömyyseläkkeelle.

Nykyinen palvelujärjestelmä ei pysty vastaamaan nuorten pahoinvointiin ja sen tuomiin haasteisiin ilman, että mielenterveyttä edistävät työtavat tuodaan nuorten kasvuympäristöön. Ennaltaehkäisy ja varhainen interventio nuorten kasvuympäristössä auttaa nuorta parhaalla mahdollisella tavalla.

Keskustanaiset näkevät, että mahdollisimman varhainen perheiden tukeminen kasvatustyössä auttaa nuorta kasvamaan tasapainoiseksi aikuiseksi ja lisää näin nuorten ja perheiden hyvinvointia. Keskustanaisten mielestä nuorten mielenterveyspalveluita pitää kehittää siten, että nuori saa mahdollisimman varhain matalan kynnyksen palveluita omassa kasvuympäristössään. On tärkeää, että ennaltaehkäisevään työhön löydetään konkreettisia malleja ja siihen myös suunnataan resursseja, jotta korjaavaa työtä tarvittaisiin mahdollisimman vähän. Jokainen lapsi ja nuori ansaitsee onnellisen lapsuuden.

2.6. Yhden vanhemman perheet

Yksinhuoltajien, monilapsisten perheiden ja yli 64-vuotiaiden naisten toimeentulo-ongelmat ovat kasvaneet. Yksinhuoltajista noin 90 prosenttia on naisia. Yksinhuoltajien köyhyys on merkittävä yhteiskunnallinen ongelma. Yksinhuoltajien riippuvuus toimeentulotuesta on muita lapsiperheitä yleisempää. Tarvitaan selkeitä toimia yksinhuoltajien taloudellisen tilanteen parantamiseksi. Työn ja perheen yhteensovittamisen onnistuminen on yhä suuremmissa roolissa yksinhuoltajaperheiden arjessa.

2.7. Yksineläjät – miljoonan suomalaisen joukko

Koteja on monenlaisia; on yhden hengen ja on perheiden koteja. Ihmisyys itsessään on arvokasta eikä se riipu asumisen, olemisen tai elämisen muodosta. Yli miljoona suomalaista on yksineläjiä, ja yhden hengen asuntokunnat ovat rajussa kasvussa. On tärkeää, että yksinelävien ryhmä tunnustetaan ja tunnustetaan myös julkisessa puheessa. Yksin elämistä ei hahmoteta yksilön elämään vaikuttavana tekijänä. Se käsitetään ihmisen omaksi valinnaksi ja tilapäiseksi elämäntilanteeksi, joka korjaantuu ajan myötä. Nämä vaikutelmat eivät välttämättä pidä paikkaansa. Keskustanaiset haluaa muuttaa käsityksen yksineläjistä totuudenmukaisemmaksi.

Yksin eläminen ei itsessään tarkoita yksinäisyyttä ja yhteiskunnasta syrjäytymistä, mutta saattaa johtaa siihen. Yksineläjän arki on turvattomampi ja haavoittuvaisempi kuin parisuhteessa elävän ihmisen, koska yksineläjällä taloudellinen riski kohdistuu sataprosenttisesti yhteen ihmiseen, mutta yhteiskunta rakentuu monilta osin kahden aikuisen työtulojen avulla elävien kotitalouksien mukaisesti.

Kaikki yksinelävien ryhmät iästä ja sukupuolesta riippumatta ovat suuremmissa köyhyysriskissä kuin väestö keskimäärin. Asumis- ja toimeentulotukitilastot kertovat yksinasuvien lisääntyvästä pienituloisuudesta ja

varattomuudesta suhteessa muihin ruokakuntiin. Suurimmat syyt yksineläjien köyhyyteen ovat työttömyys, sairastuminen sekä korkeammat asumis- ja elinkustannukset.

Keskustanaisten mielestä perheiden ja yksineläjien vastakkainasettelusta on luovuttava. On tärkeää, että uusia palveluja kehitetään vastaamaan myös yksineläjien tarpeita ajatellen. Tähän tarvitaan lisää tutkimustietoa yksinelävistä. Myös sosiaali- ja terveydenhuollon koulutukseen pitää sisällyttää tietoa yksin asuvista. Pelkkä tutkimustieto ei riitä yksinelävien aseman parantamiseksi, tarvitaan myös konkreettisia toimenpiteitä, kuten esimerkiksi työasuntovähennyksen ja kotimatkatuen ulottaminen myös yksineläjiin.

3. Työelämä ja tasa-arvo

3.1. Työn ja vanhemmuuden yhteensovittamista helpotettava – asennemuutoksia työelämään

Keskustanaiset muistuttaa, että vanhemmuuden kustannukset eivät edelleenkään jakaudu tasaisesti, vaan taloudellisen riskin kantavat naisvaltaisten alojen työnantajat. Raskaudenaikaiset sairauspoissaolot, äitiyslomalla kertyvät lomarahat ja sairaan lapsen hoitokulut ovat keskeisimmät vanhemmuuden kuluerät, jotka lankeavat naisen työnantajan kohdalle. Tämä riski vaikuttaa myös nuorten naisten työllistymiseen.

On välttämätöntä, että vanhemmuuden kustannuksia tasataan. Nykyinen järjestelmä asettaa naiset auttamattomasti heikompaan asemaan mieheen verrattuna, koska naisen palkkaamisen pelotteena on suuri vauvalasku työnantajalle. Yksi vaihtoehto asian ratkaisemiseksi olisi vanhemmuuden kustannusten kattaminen verovaroin. Vanhemmuuden kustannusten tasaamisella parannetaan naisvaltaisten alojen kilpailukykyä sekä edistetään nuorten naisten työllistymistä kokoaikaisiin työsuhteisiin.

Tarvitaan asennemuutosta ja erilaisia kannustimia, jotta useammat isät tekisivät valinnan jäädä kotiin hoitamaan lapsiaan, edes lyhyeksi aikaa. Viimeisten vuosien aikana entistä useampi isä on käyttänyt mahdollisuutta hoitovapaaseen. Myös isien työnantajia tulee rohkaista uusin tavoin suosittamaan perhevapaiden pitämistä. Tämä helpottaa myös äidin paluuta työelämään lyhyemmän poissaolon ansiosta.

Naisten pätkätyöläisyys ja koulutusta vastaavan työn löytäminen on hankalaa. Osittain tähän liittyy juuri palkkaamiseen liittyvät kysymykset ja työnantajien asenteet. Alaa vastaavan työkokemuksen saaminen on tärkeää, jotta koulutuksesta voidaan saada kaikki irti.

Keskustanaiset kannustaa työnantajia edistämään joustavia työaikajärjestelyjä, jotta perheen ja työn yhteensovittaminen helpottuisi. Myös työn on joustettava, ei ainoastaan vanhempien. Lisäksi osittaisesta kotihoidontuesta on tehtävä todellinen vaihtoehto lapsiperheille. Nykyisellään sen taso on liian alhainen.

3.2. Palkkatasa-arvon on toteuduttava

Palkkatasa-arvoa ei ole Suomessa edelleenkään saavutettu. Palkkatasa-arvon perusongelma on, että samanarvoisesta työstä ei makseta naisille ja miehille samaa palkkaa. Tämän lisäksi työelämän ongelmia ovat naisvaltaisten alojen aliarvostus, naisten määräaikaiset ja osa-aikaiset työsuhteet sekä perhe- ja työelämän yhteensovittamisen vaikeudet.

Naisvaltaisten alojen palkkoja on korotettava. Keskimääräinen naiselle maksettava säännöllisen työajan palkka on Suomessa 83,2 prosenttia miehen palkasta. Naiset tienavat keskimäärin 17 prosenttia miehiä vähemmän ja yksityisellä sektorilla jopa 25 prosenttia. Noin puolet sukupuolten palkkaerosta on selitettävissä sillä, että naiset ja miehet työskentelevät eri aloilla ja eri tehtävissä. Kun tarkastellaan saman ikäluokan naisia ja miehiä, joilla on sama koulutustausta ja jotka toimivat samoilla toimialoilla ja tehtävissä, naisille maksettava palkka on noin 10 prosenttia miesten palkkaa heikompi.

Miesvaltaisilla aloilla naisia pitää kohdella tasa-arvoisesti. Samanpalkkaisuusohjelmia on jatkettava ja niille on osoitettava riittävät toimintamäärärahat. Työpaikkojen tasa-arvosuunnitelmien tekoa ja sisältöä on valvottava ja ohjattava nykyistä paremmin. Naisia kannustetaan hakeutumaan sekä hyvin palkatuille aloille että aktiiviseen vaikuttamiseen ammattiyhdistysliikkeessä.

Työelämän kehittämistoimet eivät koske ainoastaan naisia ja heidän palkkaansa, vaan molempia sukupuolia. Perinteisen sukupuolijaon purkaminen niin koulutuksessa kuin työelämässä takaa, että ihmiset voivat hakeutua itseään eniten kiinnostaviin tehtäviin. Lisäksi olisi tarpeellista luoda järjestelmä, joka lisäisi isien perhevapaiden käyttöä. Keskustanaiset peräänkuuluttaa tarmokkaampaa tартtumista samapalkkaisuusohjelman toimenpiteisiin.

4. Tasa-arvo ja ihmisoikeudet

4.1. Kaikkien ihmisten oltava yhdenvertaisia lain edessä

Hyvä perhe ja vanhemmuus sekä turvallinen ja hyvinvoiva kasvuympäristö lapselle koostuu lastaan rakastavista ja välittävistä vanhemmista. Nämä kriteerit toteutuvat kaikenlaisissa perheissä, eikä hyvä vanhemmuus voi määräytyä vanhempien seksuaalisen suuntautumisen tai vanhempien lukumäärän mukaan. Lapsen ensisijainen etu on kasvaa rakastavassa perheessä.

Keskustanaiset tekevät töitä tasa-arvoisen maailman eteen. Olemme ihmisslähtöinen ja ihmisoikeuksia kunnioittava järjestö. Jokaisella meillä on oikeus olla lain edessä yhdenvertainen ja tasa-arvoinen toisiimme nähden.

4.2. Tasa-arvokasvatusta on lisättävä

Perhe on ensisijaisesti vastuussa lasten hoidosta ja kasvatuksesta. Kodeissa esiintyvät sukupuoleen perustuvat roolit jäävät helposti osaksi lasten maailmankuvaa. Lapsia pitää rohkaista ilmaisemaan itseään, eikä rajoittaa lasta sukupuoleen perustuvien vanhoilla normeilla. Perinteinen sukupuolijako ei saa määrittää lapsen tulevaisuutta. On tärkeää, että lapsille osoitetaan monenlaisia naisen ja miehen malleja, jotta he voisivat kasvaa erilaisuutta ja suvaitsevaisuutta arvostaviksi ja itsenäisiä valintoja tekeviksi aikuisiksi.

4.3. Jokainen ansaitsee ihmisarvoisen vanhuuden

Jokaisella on oikeus ihmisarvoiseen vanhuuteen. Vanhusten kotona asumista ja omatoimisuutta on tuettava yhteiskunnassa. Vanhuksilla on oltava oikeus halutessaan asua omassa turvallisessa kotiympäristössään. Tuttu ympäristö auttaa pitämään mielen virkeänä ja luo turvallisuutta.

Ikäihmisten palvelurakenteen kehittämisen tavoitteena tulee olla hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä toimintakyvyn ylläpitäminen. Painopiste on siirrettävä ennaltaehkäisevään hoitoon, terveyden edistämiseen ja säännölliseen kuntoutukseen.

4.4. Vammaisen ihmisen oikeus omaan elämään

Keskustanaisten mukaan vammaispoliittinen lähtökohta on vammaisten ihmisarvo ja ihmisoikeudet. Kaikilla kansalaisilla on oltava samat oikeudet tasa-arvon, osallistumisen, itsemääräämisoikeuden ja valinnan vapauden osalta.

Vammaisilla ja osatyökykyisillä ihmisillä tulee olla mahdollisuus elää ja toimia tasavertaisina kansalaisina. Vammaista ihmistä ei tule ahdistaa tiettyihin kaavoihin, vaan myös hänellä on oikeus tehdä oman elämänsä valintoja. Vammaisten ja osatyökykyisten koko- tai osa-aikaiseen työntekoon tulee luoda mahdollisuudet. Sosiaaliturvajärjestelmä ei saa estää työntekoa.

Nykyinen hoiva-, turva- ja huoltoyhteiskunta on liian usein ihmistä ja hänen kykyjään aliarvioiva. Vammaisuutta ei tule määritellä vain tiettyinä lääketieteellisenä ongelmana tai yksilöstä lähtevänä kyvyttömyytenä. Liian usein on kyse siitä, että vammaisuus ja vammaisen ihmisen ongelmat johtuvat ympäristön ja yhteiskunnan kykenemättömyydestä ottaa kaikki sen jäsenet huomioon.

Keskustanaisten mielestä vammaispolitiikka ei voi olla erillinen politiikan osa-alue, vaan lähtökohtana kaikissa päätöksissä tulee olla vammaisten ihmisten tarpeiden huomioonottaminen. Keskustanaisten vammaispoliittinen ohjelma nousee vammaisen ihmisen oikeudesta omaan elämään. Hänellä on oikeus ihmissuhteisiin ja perheeseen sekä yksityisyyteen ja henkilökohtaiseen koskemattomuuteen. Vammaisella ihmisellä on oikeus hyvään elämään.

4.5. Lähisuhdeväkivallan ehkäisemiseksi on tehtävä töitä

Lähisuhdeväkivallalla tarkoitetaan sukulaisuus-, seurustelu-, ystävyys- ja tuttavuussuhteissa tapahtuvaa väkivaltaa, jonka yleisin muoto on parisuhdeväkivalta. Suomessa kuolee vuosittain parikymmentä naista kumppaninsa tekemän väkivallan kohteena. Tutkimusten mukaan jopa viidesosa kaikista naisista oli joutunut miehen tekemän väkivallan tai sillä uhkailun kohteeksi nykyisessäsuhteessaan.

Naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimus eli niin kutsuttu Istanbulin sopimus on ensimmäinen eurooppalainen oikeudellisesti sitova sopimus, joka koskee naisiin kohdistuvaa väkivaltaa. Vaikka Suomessa on asiaa koskien jo nyt monia toimintaohjelmia, niin monilta toimenpiteiltä ja palveluilta, kuten turvakodeilta, puuttuvat tarvittavat resurssit.

On ensiarvoisen tärkeää, että Istanbulin sopimus saatetaan Suomessa voimaan niin, että sopimukseen kirjattuja toimenpiteitä pystytään toteuttamaan myös käytännössä – ei ainoastaan paperilla. Vastuu ja velvollisuus tarvittavien palvelujen järjestämisestä täytyy olla kunnilla ja valtiolla – ei järjestöillä.

5. Naisten yhteiskunnallinen vaikuttaminen

5.1. Naisyrittäjiä tuetaan

Keskustanaiset kannustaa naisia yrittäjyyteen. Naisyrittäjille pitää taata parempi sosiaaliturva. Se innostaisi ja kannustaisi uusia tekijöitä ja loisi kasvua. Yksinyrittävät naiset ovat usein muita heikommassa asemassa, koska lapsen sairastuminen lankeaa yleensä naisten vastuulle. Yrittäjäperheiden pitäisi saada vähentää alle 10-vuotiaan sairaan lapsen hoidon järjestämiskulut verotuksessa. Yrittäjille pitää luoda myös valtakunnallinen sijaisjärjestelmä, jotta työ ja perhe voitaisiin sovittaa yhteen paremmin.

Keskustanaisten mielestä yrittäjyyden on oltava molemmille sukupuolille luonnollinen uravalinta. Tällä hetkellä yrittäjistä vain kolmannes on naisia. Keskustanaiset vaativat toimia vanhemmuuden kustannusten tasa-arvoisen jakautumisen puolesta, jotta naiset eivät enää olisi heikommassa asemassa työelämässä.

Verovähennysoikeuden luominen yrittäjäperheen alle 10-vuotiaan sairaan lapsen hoidon järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin helpottaisi työn ja perheen yhteensovittamista. Samoin yrittäjien sijaispalvelujärjestelmän laajentaminen valtakunnalliseksi auttaisi työn ja perhe-elämän yhteensovittamista. Oikeus osittaiseen hoitorahaan tulisi laajentaa myös yrittäjiin.

Naisyrittäjät ovat miehiä useammin yksinyrittäjiä. Yritysten perustamista ja kasvua helpottaisi naisresurssikeskusten toiminnan laajentaminen. Naisvaltaisten palvelu- ja hoivayritysten toimintaa tulee tukea myös kehittämällä yritysrahoituksen perusteita, kuten investointi- ja kehittämistukea. Tämä on erityisen tärkeää taloudellisen taantuman alla. Nämä toimet alentavat yrittämisen ja työllistämisen kynnystä ja helpottavat yritysten kasvua.

Tällä hetkellä vähäistä liiketoimintaa harjoittavat yritykset eivät ole alv-velvollisia. Nykyistä alarajaa (8500 eur/vuodessa) voisi nostaa, sillä nykyiset alarajat eivät kannusta liiketoiminnan laajentamiseen tai kehittämiseen, vaan enemmänkin päinvastoin. Alarajan nosto voisi vaikuttaa pienten yritysten kehittämiseen sekä uusien työpaikkojen syntymiseen.

5.2. Naiset päättäjiksi

Keskustanaiset haluaa edistää demokraattista ja tasa-arvoista päätöksentekoa Suomessa. Miesten ja naisten tasavertainen edustus ja osallistuminen päätöksentekoon kaikilla aloilla vahvistavat demokratiaa. Tavoitetta tukevat tasa-arvolain kiintiösäännökset, joiden mukaan esimerkiksi kunnallisissa ja kuntien yhteisissä toimielimissä tulee olla - ilman poikkeuksellista syytä - sekä naisia että miehiä vähintään 40 prosenttia.

Kiintiösäännön käyttöönottoa tulee harkita kaikilla päätöksenteon aloilla, joilla naisten osuus on alle kolmannes. Kiintiösääntö ei kuitenkaan koske vaaleilla valittavia henkilöitä. Tällöin ehdokasasettelulla on entistä tärkeämpi merkitys sukupuolten välisen tasa-arvon saavuttamiseksi päätöksenteossa. Vaikka äänestysikäisessä väestössämme on yli puolet naisia kuin miehiä, naisia asetetaan vaaliessa ehdolle miehiä vähemmän. Vaaleissa myös valitaan naisia vähemmän kuin miehiä. Tähän asiaan pitää kiinnittää entistä enemmän huomiota. Meidän pitää selvittää, onko rakenteissamme tai ajatusmaailmassa sellaisia malleja, jotka estävät naisia äänestämästä naista tai miehiä äänestämästä naista.

On huolehdittava siitä, että sukupuolikiintiöistä pidetään kiinni edelleen myös Keskustan sisällä ja molempia sukupuolia kannustetaan hakeutumaan eri tehtäviin tasapuolisesti.

5.3. Tasa-arvoa johtajavalintoihin

Suomalaisten yritysten toimitusjohtajista vajaa kymmenes on naisia, hallitusten jäsenistä alle neljäsosa ja pörssiyritysten hallituksissa naisia on vain 23 prosenttia. Kaikissa johtotehtävissä naisia toimii vajaat 28 prosenttia. Tavoitteena on kasvattaa naisten osuus 40 %:iin. Naisten aliedustus yritysten ylimmässä johdossa aiheuttaa useasti sen, että nainen määrittellään yleisesti johtajanakin sukupuolensa kautta.

Selvitysten perusteella naisten johtamat yritykset ovat vastaavia miesjohtoisia yrityksiä kannattavampia. Naisten etenemismahdollisuuksien parempi huomioiminen ja tukeminen mm. koulutustarjonnan, täydennyskoulutuksen tai työaikajärjestelyiden kautta voi tarjota yritykselle selvää kilpailuetua.

6 Paikallisesti toimimalla voi vaikuttaa maailmanlaajuisesti

6.1. Naiskauppa ja prostituutio estettävä

Suomen Keskustanaiset haluaa vaikuttaa naisten asemaan kaikkialla maailmassa. Naiskauppa ja prostituutio alentavat aina ja kaikkialla naisen ihmisarvoa, koska naisen kehosta ja seksuaalisuudesta tehdään kauppatavara. Samalla prostituutio ylläpitää epätasa-arvoista vallanjakoa sukupuolten välillä. Prostituutiota ei voi käsitellä erillään ihmiskaupasta, sillä useimmiten prostituoiduksi ryhtyminen tapahtuu heikosta asemasta käsin, tai osana ihmiskauppaa. Nais- ja lapsikauppa on nopeimmin kasvava rikollisuuden muoto sekä Euroopassa että maailmanlaajuisesti ja Suomi on yksi ihmiskaupan kauttakulkumaa. Ihmiskauppa on rikollisuuden muoto, jossa rikolliset hyötyvät elintasokuilusta rikkaiden ja köyhien maiden välillä. Tämän estämiseksi on myös Suomen tehtävä ratkaisuja.

Eryteisesti alaikäisten nuorten prostituutio-tyyppinen toiminta ja hyväksikäyttö tulee estää.

Seksipalveluiden ostaminen tulee kriminalisoida Suomessa ja EU:n jäsenmaissa. Ihmiskaupan uhreja ja todistajia tulee suojella kansainvälisin erityisjärjestelyin. Lisäksi tarvitaan kattava tukijärjestelmä prostituutiosta irtautumiseen.

6.2 Tulevaisuuden sukupolville on säilytettävä elinvoimainen ja oikeudenmukainen maapallo

Keskustanaiset kantavat huolta myös maapallomme kestävyyydestä. Seuraaville sukupolville on taattava elinkelpoiset olosuhteet. Jokaisen meistä on kannettava myös globaalia vastuuta. Keskustanaiset haluavat herättää keskustelua kehitysmaiden naisten asemasta ja roolista nälän poistamisessa ja demokratian edistämässä. Haluamme tehdä töitä myös sen eteen, että naisilla ympäri maailmaa olisi tasa-arvoiset oikeudet ja mahdollisuudet toteuttaa itseään.

EU:n kaikkia jäsenmaita koskeva tavoite on vähentää kasvihuonekaasujen päästöjä vuoteen 2020 mennessä 20 prosentilla vuoteen 1990 verrattuna. Tämä on askel oikeaan suuntaan, vaikkakin riittämätön kestävä kehityksen turvaamiseksi. Keskeisessä roolissa tavoitteen saavuttamisessa ovat uusiutuvat energiamuodot ja energiatehokkuuden parantaminen erityisesti kotimaisen uusiutuvan energian käyttö. Maapallo on meidän kaikkien yhteinen. Siitä tulee kantaa huolta ja ennen kaikkea vastuuta.

Ihmisten arjen valinnat vaikuttavat ilmastonmuutoksen torjumiseen. Rakentaminen ja asuminen kuluttavat energiasta 40 prosenttia. Tästä lämmitykseen menee iso osa. Jokainen voi omilla valinnoillaan vaikuttaa, myös pienillä teoilla on merkitystä.

Puhtaan veden riittävyys on suuri ongelma monessa kehittyvässä maassa ja tulevaisuuden arvokkaista resursseista. Omalla toiminnallamme pystymme vähentämään veden tuhlausta ja kantamaan siten vastuumme vesivarojen riittävydestä.

Ilmastonmuutos koettelee raskaimmin kehitysmaiden naisia, erityisesti köyhiä ja maaseudulla asuvia. Kun ruoantuotanto vaikeutuu ja puhdasta vettä on vähän saatavilla, naisten työtaakka kasvaa. Kasvava työtaakka vaikeuttaa naisten mahdollisuuksia osallistua työelämään tai yhteiskunnallisiin asioihin kodin ulkopuolella.

Valta on edelleen maailmassa miesten käsissä. Naisille kuuluvat samanlaiset ihmisoikeudet kuin miehille: vapaus, henkilökohtainen turvallisuus, yhtäläiset oikeudet avioliitossa, mielipiteen- ja ilmaisun vapaus, oikeus työhön ja koulutukseen sekä mahdollisuus osallistua päätöksentekoon niin perheessä kuin yhteiskunnassa. Perinteiset käsitykset naisten roolista jarruttavat osallistumista ja tasa-arvon toteutumista.

Naisten kouluttautumismahdollisuuksiin pitää panostaa kehitysmaissa. Tutkimukset osoittavat, että kouluttautuneiden äitien perheet ovat terveempiä. Heidän lapsensa ovat paremmin ravittuja, lapsikuolleisuus on harvinaisempaa ja lasten koulunkäynti yleisempää. Kouluttautuminen auttaa naisia myös hankkimaan omia tuloja. Naisten tulojen kasvattaminen tuottaa hyviä tuloksia terveyden, koulutuksen ja lasten ravitsemuksen alueilla. Koko yhteiskunta hyötyy naisten osallistumisesta yhteiskuntaan, sillä politiikan asialistalle nousee sellaisia asioita, kuten naisten, lasten ja vanhusten tarpeet, joita ei välttämättä muuten käsiteltäisi.

Suomen Keskustanaiset ry noudattaa omassa toiminnassaan kestävä kehityksen periaatteita muun muassa kierrättämällä sekä suosimalla kotimaisia palveluntuottajia, reilun kaupan tuotteita ja suomalaista lähi- ja luomuruokaa aina kun se on mahdollista.

6.3 Monikulttuurisuus on rikkautta

Koti on maailman paras ja tärkein paikka ja jokaisen koti on omannäköinen. Koti on yhtä tärkeä myös uussuomalaisille ja maahanmuuttajille. Heidän kotoutumiseensa on panostettava. Asiaa tulee lähestyä niin taloudellisen, sosiaalisen, poliittisen kuin kulttuurisen syrjäytymisen näkökulmasta.

Maahanmuuttajat eivät ole työvoimaresurssi, vaan ihmisiä, joiden hyvinvointi ja onnellisuus riippuvat tekemistämme ratkaisuista, päätöksistä ja asenteestamme. Erilaisuus yhdessä suvaitsevaisuuden kanssa on yhteiskunnallinen rikkaus. Kaikenlaiseen syrjintään on puututtava voimakkaasti.

6.4 Suomi parantaa tasa-arvoa osana Euroopan Unionia

Euroopan unioni tarjoaa mahdollisuuksia sukupuolten välisen tasa-arvon sekä sosiaalisen ja yhteiskunnallisen oikeudenmukaisuuden vahvistamiseen. Nämä teemat ovat osa Euroopan unionin perusoikeuksia, jotka on määritelty Nizzan sopimuksessa vuonna 2001. Eurooppa-politiikan tulee painottua näiden mahdollisuuksien toteuttamiseen sekä unionin ja sen kansalaisten lähentymiseen. Perusoikeudet tulee jatkossakin säilyttää unionin sopimusten keskiössä.

Euroopan unionin harjoittamaa aluepolitiikkaa ja siihen kuuluvia rakennerahastojen varoja tulisi tehokkaammin suunnata juuri naisten ja nuorten alueelliseen aktivoimiseen ja heikommassa asemassa olevien yhteiskunnan jäsenten osallistamiseen. Tämä vaatii työtä Suomen sisällä paikallisesti. Alueellisia toimijoita on tuettava ja kannustettava naisten sekä nuorten asemaa parantavien hankkeiden suunnittelussa.